

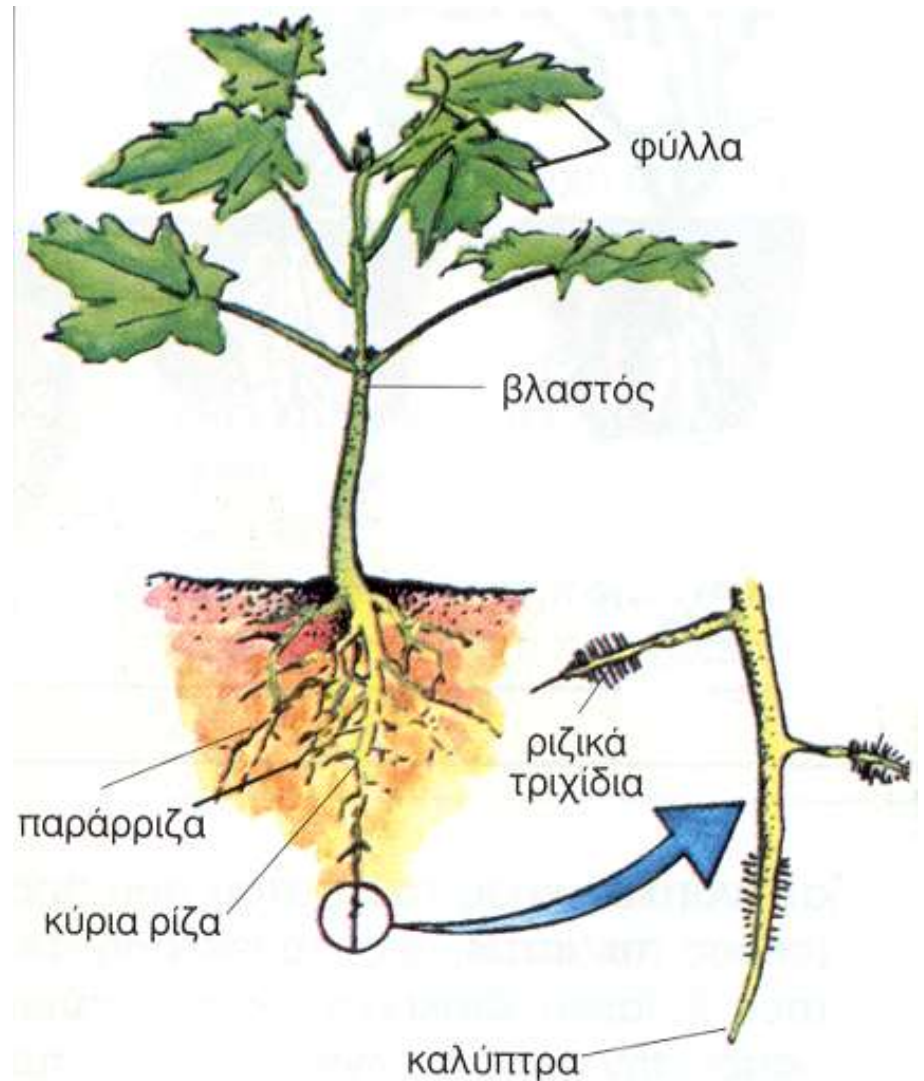
ρίζα

ΚΑΝΕΛΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ

5⁰ ΕΠΑΛ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Ρίζα

Ρίζα είναι το μέρος του φυτού που σχηματίζεται από το ριζίδιο του φυτικού εμβρύου.

Τα μέρη της ρίζας είναι

(α) κύρια ρίζα: από αυτήν βγαίνουν τα παράρριζα. Στο άκρο της η καλύπτρα και τα ριζικά τριχίδια.

(β) παράρριζα: στο άκρο τους η καλύπτρα και τα ριζικά τριχίδια.

(γ) καλύπτρα και ριζικά τριχίδια: δεν φαίνονται με γυμνό μάτι.

Είδη ριζών

(α) πασσαλώδης: έχει κύρια ρίζα. Συνήθως στα δικοτυλήδονα.

(β) θυσανώδης: διακλαδίζεται απευθείας από το βλαστό. Συνήθως στα μονοκοτυλήδονα.

(γ) κονδυλώδης: αποταμιευτική

(δ) γογγυλώδης: αποταμιευτική

(ε) υπέργεια: στήριξη, διατροφή και αναρρίχηση του φυτού.

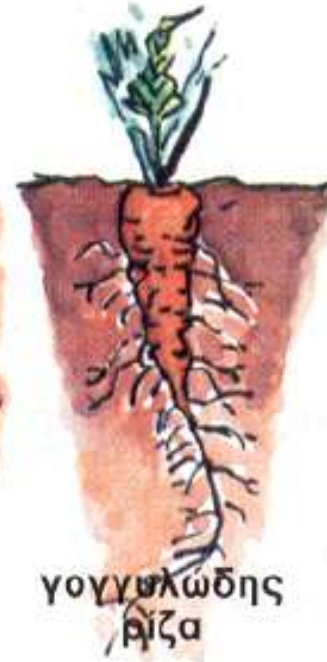
θυσανώδης
ρίζα

πασσαλώδης
ρίζα

κονδυλώδης
ρίζα

γογγυλώδης
ρίζα

υπέργειες
ρίζες
κισσού

α

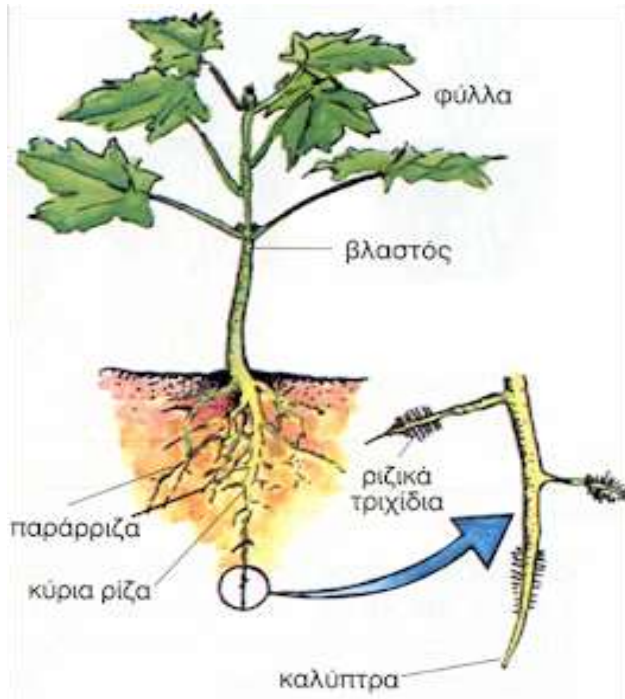
β

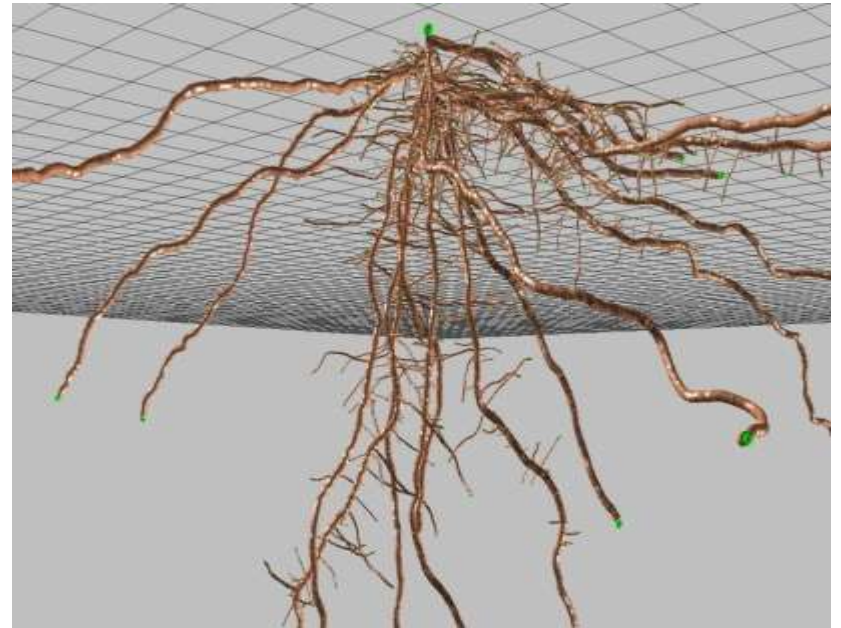

ρίζα

Πασσαλώδης ρίζα

Θυσανώδης ρίζα

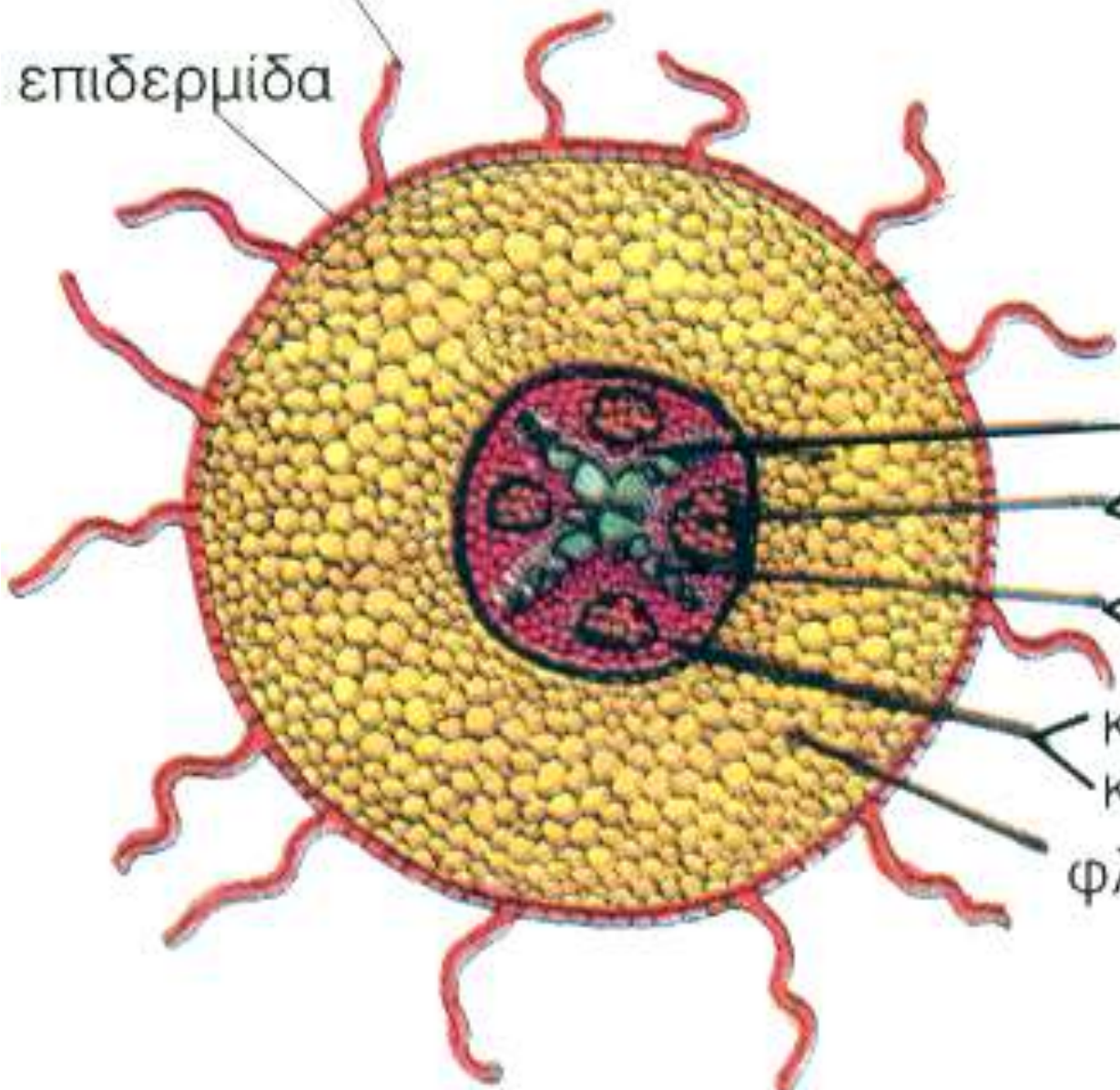
Ασκήσεις

(1) Ποιο μέρος της ρίζας είναι συνέχεια του βλαστού;

(2) Απαντήστε στις ερωτήσεις της δραστηριότητας Β στη σελίδα 32.

ριζικό
τριχίδιο
επιδερμίδα

κάμβιο
ηθμώδεις
σωλήνες
ξυλώδεις
σωλήνες
κέντρικος
κύλινδρος
φλοιός

Ανατομία ρίζας

(α) Επιδερμίδα

- περιέχει τα ριζικά τριχίδια.
- προστατεύει το εσωτερικό της ρίζας.

(β) Φλοιός

- Είναι αποθήκη θρεπτικών ουσιών.
- Προστατεύει τους ηθμώδεις και ξυλώδεις σωλήνες από τις απότομες καιρικές μεταβολές.

(γ) Κεντρικός κύλινδρος

- Περιέχει τους ξυλώδεις και ηθμώδεις σωλήνες.

- Οι **ξυλώδεις σωλήνες** έχουν παχύτερα κύτταρα από τους **ηθμώδεις σωλήνες**.

- **Σημασία ξυλωδών σωλήνων:**

- (α) μεταφορά νερού και αλάτων από τη ρίζα στο βλαστό.

- (β) στήριξη του φυτού

- Η **εντεριώνη** υπάρχει σε πολλά φυτά στην κεντρική περιοχή της ρίζας. Τα κύτταρά της χρησιμεύουν σαν αποθήκες θρεπτικών ουσιών.

- Το **κάμβιο** είναι ένας ιστός τα κύτταρα του οποίου διαιρούνται και παράγουν νέα κύτταρα αυξάνοντας το πάχος της ρίζας.
- Βρίσκεται ανάμεσα στους ξυλώδεις και ηθμώδεις σωλήνες.
- Η ρίζα αυξάνεται σε μήκος από την περιοχή που βρίσκεται κοντά στις **καλύπτες**.

Κατεύθυνση της ρίζας

σελ 38

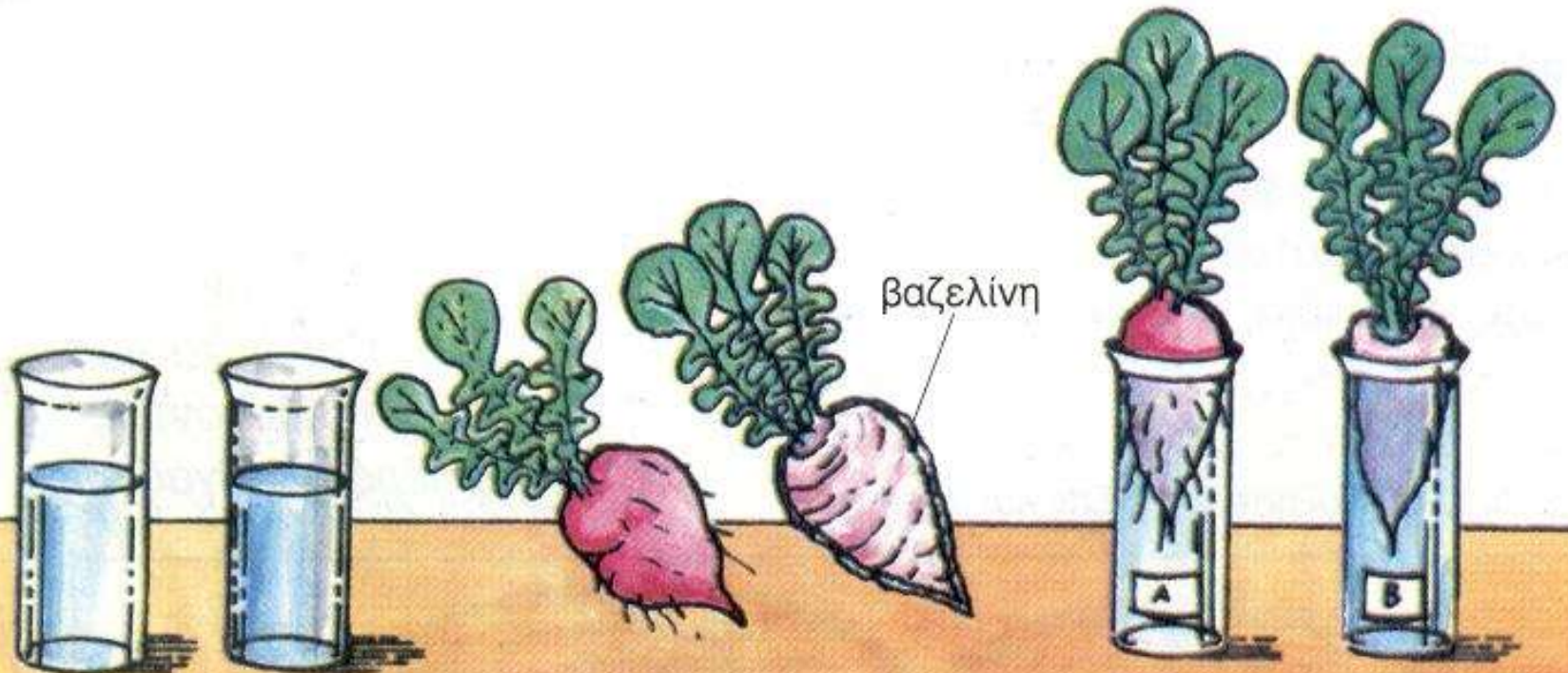
(α) θετικός γεωτροπισμός: η κατεύθυνση της ρίζας προς το έδαφος.

(β) υγροτροπισμός: η κατεύθυνση της ρίζας προς την περιοχή του εδάφους που έχει νερό.

(γ) χημειοτροπισμός: η κατεύθυνση της ρίζας προς την περιοχή του εδάφους που έχει χρήσιμες ουσίες πχ ανόργανα άλατα.

Δραστηριότητα Στ. Απορρόφηση νερού

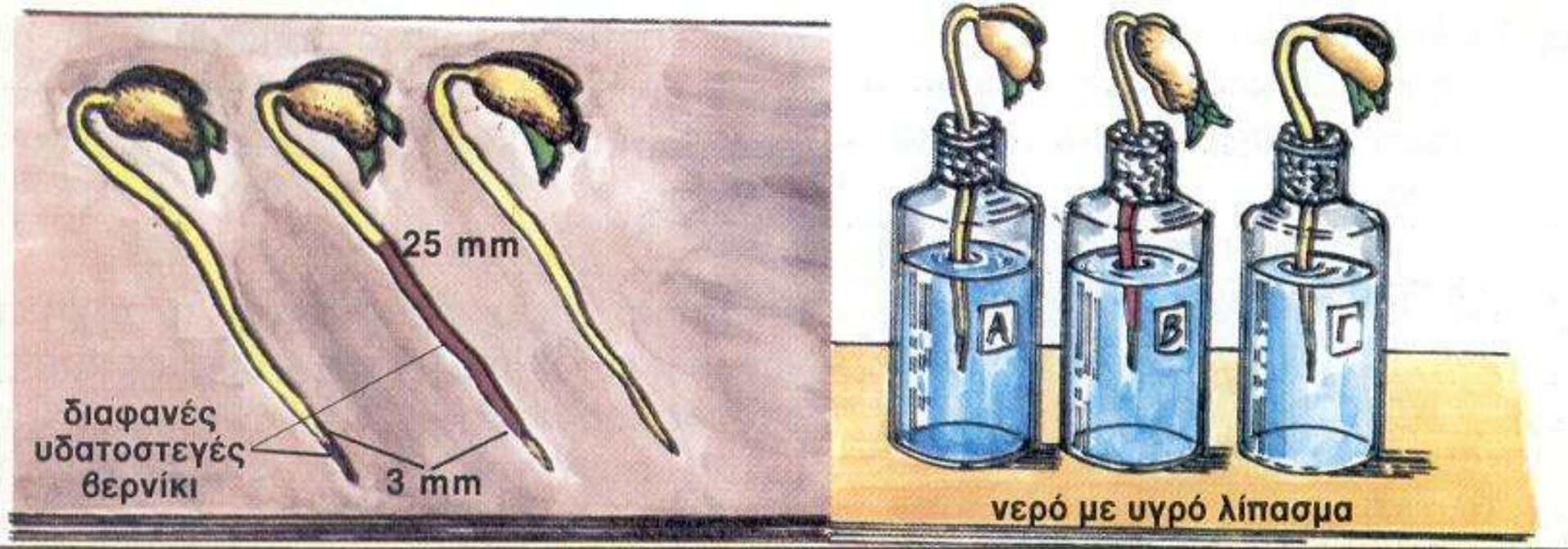
σελ 36

Δραστηριότητα Ζ. Ρόλος των ριζικών τριχιδίων

σελ 37-38

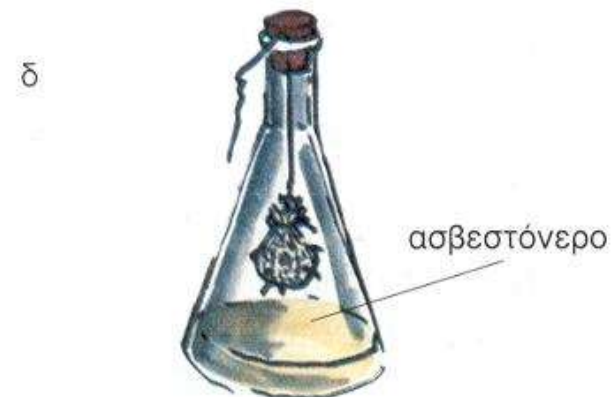
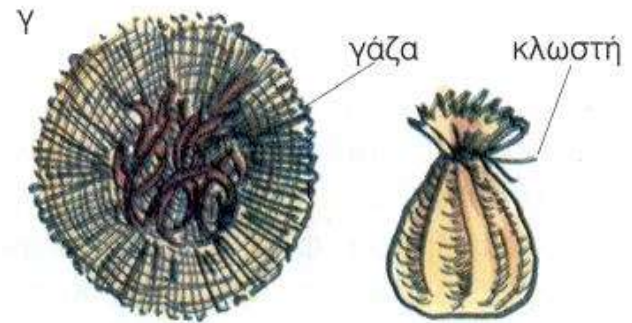
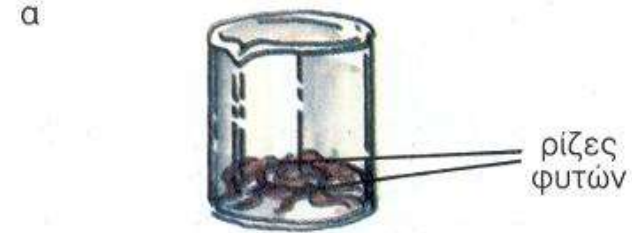

Σημασία ξυλωδών σωλήνων

- (α)** μεταφορά νερού και αλάτων από τη ρίζα στο βλαστό.
- (β)** στήριξη του φυτού

Δραστηριότητα Θ. Αναπνοή ρίζας

σελ 40-41

Σημασία ρίζας

(α) Στήριξη φυτού

(β) απορρόφηση νερού και αλάτων

(γ) αποθήκευση θρεπτικών ουσιών

(δ) αναπνοή

Ασκήσεις

(1) Ποια είναι η χρησιμότητα της ρίζας;

(2) Από ποιο μέρος της ρίζας το φυτό απορροφά νερό με ανόργανα άλατα;